

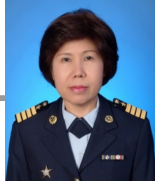
ประชุมสัมมนาการศึกษาเคลื่อนที่ ครั้งที่ ๔๔

วันศุกร์ที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ห้องสัสดบงกช โรงแรมมรกต ชุมพร

- ๐๙๐๐ ลงทะเบียน
- ๐๙๓๐ พิธีเปิดประชุม มอบเงิน/อุปกรณ์กีฬา/ตุ๊กตาพร้อมเวชภัณฑ์
- ๐๙๐๐ บรรยายพิเศษ โดยหอการค้าจังหวัดชุมพร
- ๐๙๓๐ นำเสนอบทความวิชาการ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่นผูกพันในวิชาชีพการพยาบาล
ตามความคิดเห็นของพยาบาลวิชาชีพที่สำเร็จการศึกษา
ปีการศึกษา 2549

โดย น.อ.หญิง ดร.สุพิศ ประสพศิลป์

พ.อ.หญิง ดร.นงพิมล นิมิตอรนนท์

พ.อ.หญิง ศิริพร พูลชัย

ทุนสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ

5

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

- สถาบันการศึกษาพยาบาล
ประสบกับปัญหานักศึกษา
พยาบาลที่เข้ามาศึกษา
จำนวนหนึ่งไม่สามารถคง
อยู่จนสำเร็จการศึกษาเป็น
พยาบาลวิชาชีพได้

6

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถิติการลาออกกลางคันของนักศึกษาพยาบาลที่ศึกษาในช่วง 10 ปี

- มหาวิทยาลัยฯ 8.5%
- กระทรวงกลาโหม 2.5%
- สภากาชาดไทย 1.8%
- กระทรวงสาธารณสุขทั่วประเทศ 15-30%

อัตราการลาออกกลางคันจะสูงมากในกลุ่มนักศึกษาปี 1 และ 2

7

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (ต่อ)

- ผู้ที่ต้องการเข้าศึกษาในสาขาพยาบาลศาสตร์น้อยลง
นักศึกษาจำนวนหนึ่ง ที่เข้ามาศึกษาในวิชาการพยาบาล
ไม่มีความพยายามมุ่งมั่นที่จะ
ศึกษาต่อไปจนสำเร็จ
การศึกษาตามหลักสูตรที่
กำหนดไว้

8

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา(ต่อ)

- เมื่อสำเร็จเป็น RN ส่วนหนึ่งเปลี่ยนสายอาชีพใหม่หรือศึกษาต่อขั้นสูงในสายอาชีพอื่น ทำให้สถาบันการศึกษาพยาบาลผลิตกำลังคนเพื่อเป็นพยาบาลวิชาชีพได้ต่ำกว่าเป้าหมาย

9

ความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ

ความสูญเสียเปล่าทางการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านแรงจูงใจ และด้านการจัดการศึกษา ที่จะทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาใหม่เกิด ความเชื่อมั่นผูกพันในวิชาชีพการพยาบาล
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านแรงจูงใจ และด้านการจัดการศึกษากับความเชื่อมั่น ผูกพันในวิชาชีพการพยาบาล

11

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคล

อายุ เพศ ภูมิสำเนา สภาพครอบครัว
รายได้ครอบครัว สาเหตุที่เข้าศึกษา
เจตคติต่อวิชาชีพ G.P.A.

ปัจจัยด้านแรงจูงใจ

1. ความต้องการด้านร่างกาย
2. ความต้องการด้านความปลอดภัย
3. ความต้องการทางสังคม
4. ความต้องการการยกย่อง
5. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต

ปัจจัยด้านการจัดการศึกษา

1. หลักสูตร
2. การจัดการเรียนการสอน
3. ปัจจัยเกื้อหนุน
4. ผู้สอน

ความเชื่อมั่นผูกพันในวิชาชีพ

- ความเชื่อถ้อยอมรับเป้าหมายและค่านิยมองค์กร
- ความเต็มใจที่จะทุ่มเทความพยายามในการปฏิบัติงาน
- ความต้องการที่จะรักษาความเป็นสมาชิกขององค์กรวิชาชีพการพยาบาล

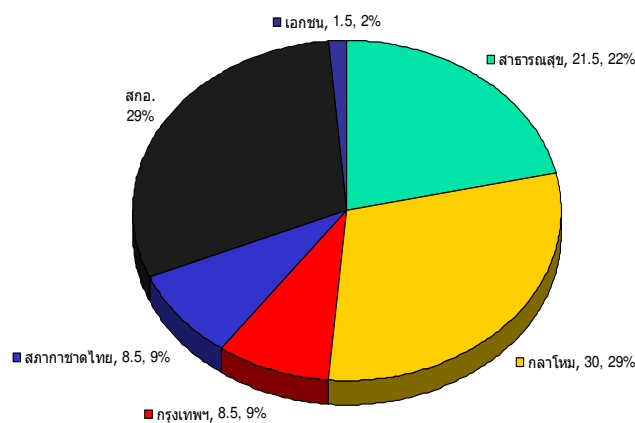
12

วิธีดำเนินการวิจัย

- การวิจัยเชิงบรรยาย
- ประชากรการวิจัย คือ ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (4 ปี) ปีการศึกษา 2549 จำนวน 3,720 คน จาก 55 สถาบัน
- กลุ่มตัวอย่างการวิจัยได้จากการสุ่มหลายขั้นตอน (เป็นภาค สถาบัน สังกัด และ กลุ่มตัวอย่าง)

13

กลุ่มตัวอย่างการวิจัย

14

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 3 ส่วนคือ
ส่วนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคล
ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านแรงจูงใจ
และด้านการจัดการศึกษา
ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเชื่อมั่นผูกพัน
ในวิชาชีพพยาบาล
ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม = .94

15

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

- ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังกลุ่มตัวอย่างตามที่อยู่ที่ได้รับจากสภาการพยาบาลจำนวน 370 คน
- เก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือน ส.ค.-ต.ค. 2550
- ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 260 ฉบับ คิดเป็น 70.27 %
- หาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้โปรแกรม **SPSS – FW**

16

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลส่วนบุคคล

- ภูมิหลังก่อนเข้าเรียน
พยาบาล

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 45.0

ภาคเหนือ 17.3

ภาคกลาง 13.5

กรุงเทพฯ และปริมณฑล 13.1

ภาคตะวันออก 3.1

ภาคใต้ 8.1

18

ข้อมูลส่วนบุคคล

สถานภาพ/อาชีพหลักของครอบครัว

ข้าราชการ 34.6

เกษตรกร 31.5 รับจ้าง 15.4

ธุรกิจส่วนตัว 5.8 อื่นๆ 0.5

รายได้รวมของครอบครัวเฉลี่ย/เดือน

10,001 -20,000 บาท

19

ข้อมูลส่วนบุคคล

สาเหตุที่เลือกเข้าเรียนพยาบาล

- มีใจรักจึงเลือกด้วยตนเอง 28.5
- ตามเพื่อน 3.5
- เป็นความปรารถนาของครอบครัว 50.8
- มุ่งงานทำแน่นอน 54.6
- เป็นอาชีพมีเกียรติ สังคมยอมรับ 1.9
- เป็นอาชีพที่สร้างรายได้ดีมาก 5.8
- เป็นอาชีพที่ได้ประโยชน์กับตนเอง ครอบครัว 36.5
- เป็นวิชาชีพที่มีคุณค่ากับผู้ใช้บริการ และสังคม 26.9

20

ข้อมูลส่วนบุคคล

- คะแนนเฉลี่ยสะสมเมื่อสำเร็จการศึกษา

$$3.50 - 4.00 = 8.5$$

$$3.00 - 3.49 = 50.0$$

$$2.50 - 2.99 = 38.5$$

$$\text{เท่ากับหรือ} < 2.49 = 3.5$$

การเสียค่าใช้จ่ายจะเป็นนักศึกษาพยาบาล

ทุนส่วนตัว (จ่ายทั้งหมด) 32.3

ทุนส่วนตัว (จ่ายบางส่วนเนื่องจากกู้ยืม
ทุน/ได้รับทุน) 47.7

ทุนภาครัฐ (ไม่เสียค่าใช้จ่าย) 5.0

ทุนภาครัฐ (จ่ายบางส่วน) 15.4

21

ข้อมูลส่วนบุคคล

ระหว่างเรียนเคยมีความคิดว่า....

- จะต้องเรียนให้สำเร็จเพื่อประกอบวิชาชีพตามที่ตั้งใจ 73.1
- อยากลาออกกลางคัน เพราะไม่รักวิชาชีพ 67.7
- อยากลาออกกลางคัน เพราะไม่ชอบระบบ/ความเป็นอยู่ในสถาบัน 14.2
- มีใจรักวิชาชีพการพยาบาลมากขึ้นเรื่อยๆ 26.2
- รู้สึกท้อแท้ในบางครั้ง เมื่อเผชิญกับความยากลำบาก 50.0
- อื่น ๆ 3.1

22

ข้อมูลส่วนบุคคล

ปัจจุบันท่านปฏิบัติงานที่ใด

- รพ.ภาครัฐ 81.9
- รพ.ภาคเอกชน 10.0
- ศึกษาต่อสาขาอื่นควบคู่กับทำงานพยาบาล 1.2
- ศึกษาต่อสาขาอื่นโดยไม่ทำงานพยาบาลเลย 0
- อื่นๆ 5.4

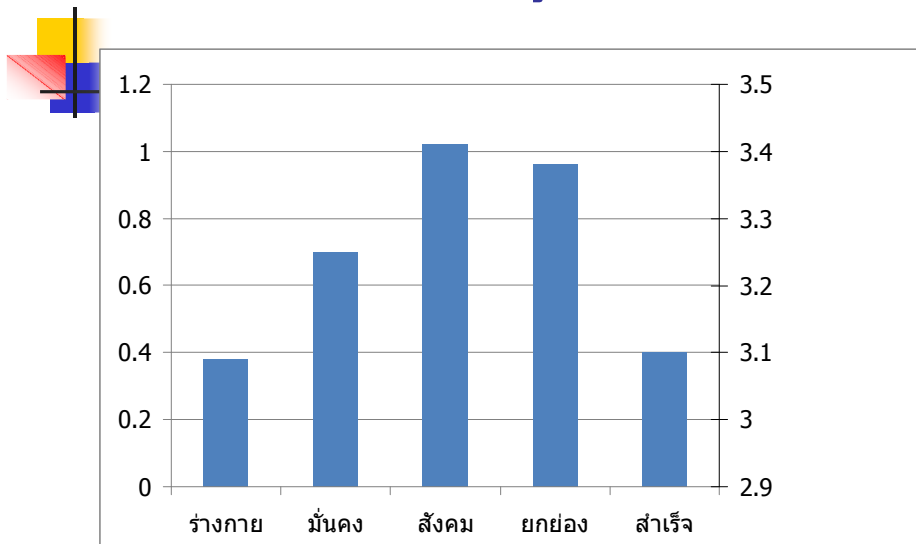
ในอนาคตถ้าท่านมีโอกาสในการทำงานอื่นที่ดีกว่า ท่านจะไม่ทำงานในวิชาชีพการพยาบาล

- ใช่ 56.2
- ไม่ใช่ 43.8

23

ตอนที่ 2 : ปัจจัยด้านแรงจูงใจ

24

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านแรงจูงใจ และการจัดการศึกษา

- มีบริการรักษาพยาบาลที่ดี
เมื่ออยู่ในภาวะเจ็บป่วย

- เมื่อสำเร็จการศึกษามี
โอกาสได้รับคัดเลือกให้
ทำงานในสังกัด(ภาครัฐ)/
รพ.เครือข่าย

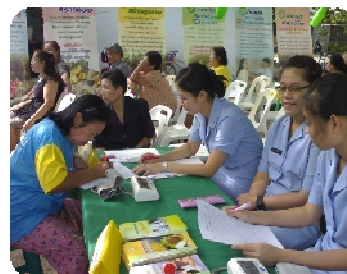

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านแรงจูงใจ และการจัดการศึกษา

- ได้รับการฝึกให้เป็นผู้ที่มี
ความสามารถและรับผิดชอบสูง

- สามารถทำประโยชน์ให้เพื่อน
มนุษย์ ครอบครัวและสังคมใน
การดูแลและสร้างเสริมสุขภาพ

26

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านแรงจูงใจ และการจัดการศึกษา

- มีความพร้อม/สามารถแสดง
บทบาทของพยาบาลวิชาชีพได้
อย่างมีประสิทธิภาพเมื่อสำเร็จ
การศึกษา

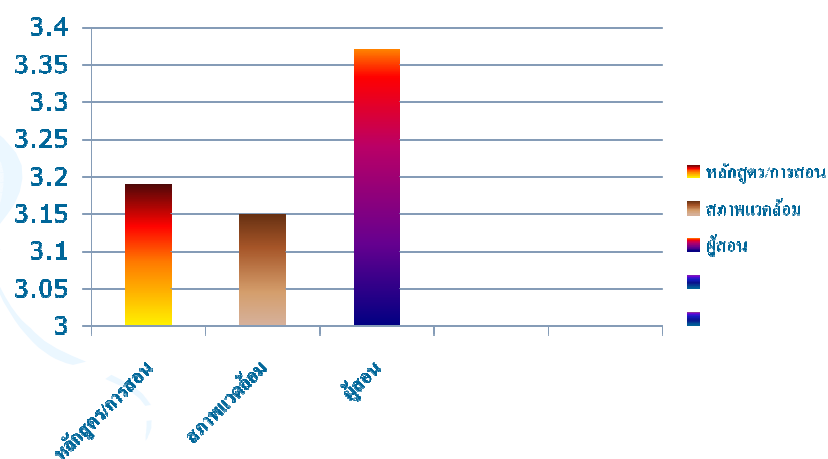
- รู้สึกภาคภูมิใจอยู่เสมอในศักดิ์ศรี
ของตน ทั้งขณะเป็นนักศึกษาและ
เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว

27

ตอนที่ 2 : ปัจจัยด้านจัดการศึกษา

การจัดการศึกษา

28

ตอนที่ 2 : ปัจจัยด้านแรงจูงใจและการจัดการศึกษา

ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน				
21. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจนในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรัก ศรัทธาในวิชาชีพฯ	3.2	0.57	มาก	
22. เนื้อหาวิชาได้รับการเลือกสรรเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและเจตคติตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	3.17	0.58	มาก	
23. กระบวนการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ กระตุ้นให้ผู้เรียนรักและศรัทธาในวิชาชีพการพยาบาล	3.19	0.62	มาก	
24. รูปแบบการเรียนการสอนภาคปฏิบัติในลักษณะของความเอื้ออาทรต่อกัน มีผลต่อการทำให้ผู้เรียน คงอยู่ในวิชาชีพการพยาบาล	3.22	0.59	มาก	
25. มีระบบประเมินความพร้อมและเจตคติที่ดีต่อการเป็นพยาบาลเป็นระยะๆ หลังจบหลักสูตรรายวิชาและรายชั้นปี	3.16	0.64	มาก	29

ตอนที่ 2 : ปัจจัยด้านแรงจูงใจและการจัดการศึกษา

ด้านสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา				
26. มีกิจกรรมพัฒนา นศ. ที่ส่งเสริมให้เห็นคุณค่าของวิชาชีพการพยาบาล (เช่นอบรมจริยธรรม ฯลฯ)	3.25	0.61	มาก	
27. การเข้าร่วมกิจกรรมที่สถาบันได้รับการร้องขอจากหน่วยเหนือ/ หน่วยข้างเคียง (เช่นร่วมในพิธีต่างๆ) ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้รับเกียรติ	3.25	0.57	มาก	
28. อาคารสถานที่ได้แก่ ห้องเรียน ห้องประชุมกลุ่ม ห้อง Study ห้องพักผ่อนและสันทนาการ ฯลฯ มีความเหมาะสมเพียงพอ พร้อมใช้	2.99	0.77	มาก	
29. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่ทันสมัย เพียงพอ พร้อมใช้ ได้แก่ ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องสารนิเทศการพยาบาล ห้องสมุด โสตทัศนูปกรณ์ ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และผูกพันวิชาชีพการพยาบาล	3.00	0.77	มาก	
30. ระบบ ระเบียบการปกครองที่ดี ความสัมพันธ์ที่ดีกับที่พี่น้องและกลุ่มเพื่อน มีอิทธิพลต่อความคงอยู่ในวิชาชีพการพยาบาล	3.27	0.64	มาก	30

ตอนที่ 2 : ปัจจัยด้านแรงจูงใจและการจัดการศึกษา

ด้านผู้สอน (อาจารย์พยาบาลและพยาบาลที่ ward)			
31. ให้ข้อคิดและจูงใจนักศึกษาให้เกิดความรัก ศรัทธาและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาล	3.33	0.59	มาก
32. เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติต่อผู้ให้บริการอย่างเหมาะสม แสดงถึงควมมีคุณธรรมจริยธรรม	3.37	0.57	มาก
33. เป็นกัลยาณมิตรของผู้เรียน ได้แก่ เข้าใจในความแตกต่างของผู้เรียน ชี้แจงเรื่องต่างๆ ได้ลึกซึ้ง นำเคสพยาย่ง พร้อมรับฟังด้วยความอดทน ชักจูงในทางที่ดี เป็นต้น	3.34	0.62	มาก
34. สอนให้นักศึกษารู้เหตุผลและคุณค่าของการกระทำในบทบาทวิชาชีพการพยาบาล	3.36	0.54	มาก
35. มีความชำนาญในการปฏิบัติการพยาบาลสาขาที่รับผิดชอบสอนนักศึกษา	3.44	0.54	มาก

จัดการเรียนการสอน
แบบเอื้ออาทรต่อกัน

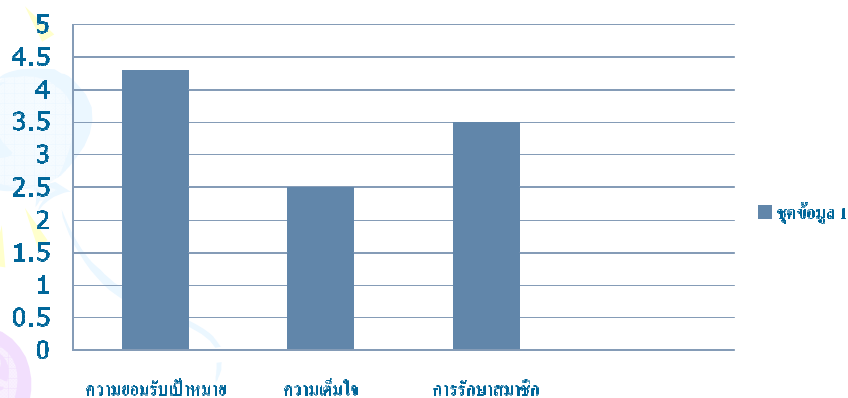
ผู้สอนมีความชำนาญ
ในสาขาที่สอน นส.

ปกครองบังคับ
บัญชาลักษณะ
ความสัมพันธ์
ฉันท์พี่น้อง

ตอนที่ 3 : ปัจจัยด้านความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ

ชุดข้อมูล 1

33

ตอนที่ 3 : ความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ

ความเชื่อถือ ยอมรับเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร			
36. ค่านิยมของวิชาชีพการพยาบาลสอดคล้องกับค่านิยมในการดำรงชีวิตของท่าน	3.07	0.67	มาก
37. ท่านมีความภาคภูมิใจที่จะบอกกับใครๆ ว่าท่านเป็นพยาบาล	3.38	0.66	มาก
38. ท่านมักเล่าให้คนในครอบครัวและเพื่อนๆ ฟังเสมอว่าการพยาบาลเป็นวิชาชีพที่มีคุณค่าต่อสังคม	3.09	0.72	มาก
39. ท่านพอใจกับคำปฏิญาณของวิชาชีพการพยาบาลที่ประกาศแก่สังคม	3.33	0.59	มาก
40. ท่านสนใจติดตามข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพการพยาบาลอยู่เสมอ	2.97	0.70	มาก

34

ตอนที่ 3 : ความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ

ความเต็มใจที่จะทุ่มเทความพยายามในการปฏิบัติงาน			
41. ท่านคิดว่าตัดสินใจถูกต้องแล้วที่ประกอบวิชาชีพการพยาบาล	3.06	0.76	มาก
42. ท่านตั้งใจจะเสียดสละ อุทิศตนในการทำงานเพื่อ ผู้เจ็บป่วย	3.25	0.61	มาก
43. ท่านยินดีทำงานล่วงเวลาหรืออาสาสมัครเมื่อเกิดสถานการณ์จำเป็น/ฉุกเฉิน	3.32	0.61	มาก
44. ท่านคิดว่าโรงพยาบาลหรือสถานบริการเป็นสถานที่ที่น่าทำงาน	2.95	0.76	มาก
45. การแสดงบทบาทพยาบาลวิชาชีพถือเป็นความสำเร็จอย่างหนึ่งของชีวิตท่าน	3.30	0.61	มาก

35

ตอนที่ 3 : ความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ

ความต้องการรักษาความเป็นสมาชิกขององค์กรวิชาชีพการพยาบาล	3.17	0.69	มาก
46. ท่านพร้อมจะมีส่วนร่วมในการทำงานให้กับองค์กรวิชาชีพการพยาบาล			
47. ท่านมีความกระตือรือร้นทุกครั้งที่มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมสำคัญที่แสดงเอกภาพของวิชาชีพ	3.11	0.68	มาก
48. ท่านปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงเกียรติยศและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ	3.37	0.63	มาก
49. ท่านพร้อมจะลาออกจากงานหากมีโอกาสทำงานอื่นที่ดีกว่าหรือไปทำงานในต่างประเทศ	2.95	0.91	มาก
50. แม้ว่าสภาพการทำงานและสภาพแวดล้อมในสังคมจะเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเป็นอย่างมาก ท่านจะยึดที่จะประกอบวิชาชีพการเป็นพยาบาล	2.85	0.82	มาก

36

ปัจจัยด้านแรงจูงใจ และด้านการจัดการศึกษา
มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยึดมั่นผูกพันใน
วิชาชีพอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ,05

37

สรุปภาพรวม : ด้านผู้เรียน

- ต้องมีใจรักในการบริการหรือสนใจในวิชาชีพ
- มีความพร้อมที่อยากจะเรียน
- ยึดมั่นในอุดมการณ์ และทำงานเพื่อสังคม
- ถือว่าเป็นการทำงานที่มีเกียรติ
- มีความเข้มแข็ง ความอดทนให้มาก
- มีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและวิชาชีพ
- ได้รับการปลูกฝังจากสถาบันการศึกษา การเห็นแบบอย่างที่ดี

38

สรุปภาพรวม : ด้านผู้สอน

- ต้องมีประสบการณ์ในหลาย ๆ ด้าน
- สอดแทรกเนื้อหา คุณค่าของวิชาชีพ ให้ข้อคิดเมื่อมีโอกาสมناسبة
- ต้องปลูกฝังทั้งหลักคุณธรรมและจริยธรรม
- คอยปลูกฝังให้มีความภาคภูมิใจในวิชาชีพพยาบาล
- พี่ที่ปฏิบัติงานตาม ward ต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

39

สรุปภาพรวม : ด้านแรงจูงใจ

- ได้รับการยอมรับอย่างมากจากสังคม
- มีค่าตอบแทนที่เหมาะสม
- ได้รับประโยชน์กับตนเองและครอบครัว
- ความมั่นคง มีสถานที่ทำงานรองรับ
- ทีมสุขภาพ ตนเอง และสิ่งแวดล้อม
- ทุนการศึกษา

40

สรุปภาพรวม : ด้านการจัดการศึกษา

- มีการวางแผนและจัดสถานที่ฝึกงาน ที่พร้อมต่อการให้ความรู้ให้นักศึกษามีความเอื้ออาทร
- เพิ่มการเรียนภาคปฏิบัติให้มากขึ้น ลดความตึงเครียดด้านเนื้อหาบางรายวิชา
- เป็นสถาบันที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป มีมาตรฐานที่ดี
- จัดการศึกษาที่แปลกใหม่ น่าสนใจ
- การจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ คำนึงถึงระยะเวลาในการเรียนด้วย ที่ผ่านมามีเรียนวิชาการมากแต่ระยะเวลามีน้อย

41

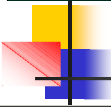
สรุปภาพรวม : สิ่งที่ทำให้ยึดมั่นมากที่สุด

- สิ่งแวดล้อมในการทำงาน และทีมงาน..เข้าใจและเอื้อเฟื้อกันและกัน
- ความมีคุณค่าในการปฏิบัติวิชาชีพทางการแพทย์พยาบาล ได้รับการยอมรับและยกย่อง
- อย่าให้นักเรียนโดนใช้งานหนัก ทำกิจกรรมมากมาย เพราะกิจกรรมใน รร. ก็มีมาก เหนื่อย

42

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- ผู้บริหารองค์การควรให้ความสำคัญของนักศึกษาพยาบาล มีนโยบายชัดเจนที่จะส่งเสริม สนับสนุน ให้เกียรติยกย่อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

- พัฒนาปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อความยึดมั่นผูกพัน เช่น การสรรหาอาจารย์ที่มีคุณภาพ การให้ความร่วมมือระหว่างแหล่งฝึกและสถานศึกษาที่ทำให้นักศึกษาเห็นความเป็นหนึ่งเดียว แบบอย่างที่ดี รัก สามัคคีและพร้อมจะเดินไปด้วยกันเพื่อความก้าวหน้าของวิชาชีพ

